

EDINOST

Izjava vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega Rev. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrančiscana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izjavljatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot. osmrtine, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglasi sprejema inšerčni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerčni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aa. 20.

Iz Jugoslavije.

Valutno vprašanje.

LJUBLJANA, 6. Dne 2. januarja 1920 se je vršila v deželnozborni dvorani v Ljubljani anketa o valutnem vprašanju, ki so se je udeležili vsi zainteresirani krogi; udeležila sta se je tudi drugi minister dr. Kramer in član komisije za valutno reformo poslanec dr. Brozigar. O izmenjavi kolkovane krone v novo novčanico se je razpravljalo mnogo; posvetovanje je trajalo od desetih z enournim odmorom ob trinajestih do šestnajstih. Soglasno je bila sprejeta nastopna resolucija:

Uvazujoč edinele interes države in širokih slojev naroda, so zastopniki gospodarskih organizacij na sestanku JDS dne 2. januarja 1920 sklenili soglasno: 1. Ko gre za unifikacijo dveh valut v državi, smatramo, da je napačno, vzeti za podlago krepkejšo valuto; neizbežno je namreč, da potem tudi ona devalira in že itak težko prizadete lastnike slabše valute požeje za seboj v tolikratnem razmerju, za kolikor je bila izmenjena za krepkejšo. Ako bi sprejeli po načrtu finančnega ministra dvovalutno novčanico, v tej fikciji ne bi bilo nič drugega, nego definitivna relacija. Zakaž je v zameno danes vrednost denarja na pr. z dvajsetimi švicarskimi centimi, krone pa s pet centimi, se dinar idealno more dvigniti za osemdeset točok, slovensko pa bi tiščal krono stalno navzdol na največ dvajset točok. Cene vseh predmetov bi poskočile in z njimi plače in mezde. Perturbacija v gospodarsko zelo razvitih delih države bi bila naravnost usodna. Edino primerajo je, da se vzame edinica iz slabše valute in na to zastavi vsa moč, da se okrepi z realno fundacijo in smotreno gospodarsko, zlasti izvozno politiko.

2. Zato ne moremo pristati na izmenjavo na temelju kakšne relacije, temveč smatramo kot edino možno rešitev, da se izvede izmena al pari za krone. Pri tem pa uvidevamo, da treba štiti lastnike in interese starega denarja; to pa se na drug način more zgoditi mnogo bolj desedno, kakor z nameravanim načrtom ministra Veljkovića, ki bi devaliral dinar v celi dandanašnje vrednosti krone in občutno prizadel dinarskega upnika. Pripravljeni smo, priti dinarskemu interesu nasproti s tem, da se za staremu dinarju možnost sekcesivne izmenjave po ugodnem kursu, da je plačilo dinarskih terjatev olajša s primerno uredbo in da se mu pri začasni dohoditvi kovinske podlage zagotovi primerno razmerje.

3. Uvidevamo važnost končne rešitve valutnega vprašanja: vendar ni tolika, da bi jo morali po vsaki ceni izprovesti hipno s silo proti jasni volji ogromne mase interesiranih. Zato smo pripravljani, pristati na to, da se smertelj izmenjavanja še za kratko dobo odloži, demobil, ker bo potem dana parlamentu možnost odločitve; nemudoma pa naj se izmenja bližje govorna krona z novo novčanico.

Zakazitev občinskih volitev.

BELGRAD, 5. Ker je izkazano, da bi bile volilne žare in krogičice gotove pred drugo polovico februarja, se ne bodo vršile občinske volitve, kakor je že bilo javljeno, tehnično meseca januarja, marveč šele koncem februarja.

Prilpavo za volitve.

BELGRAD, 5. Vlada je izdelala projekt zakonskega načrta za volitve v parlament ter jo na ministrskem svetu že počela razpravljati o tem projektu. Novi volilni red se nastavlja v prvi vrsti na volilni red v Srbiji in bi se vršile nove volitve na podlagi splošne in enake volilne pravice. Redovni parlament bi štel 300 poslancev, a velika narodna skupščina, to je konstituenta, bi štela 600 poslancev. Ni se določeno, ali se imajo sedaj vršiti volitve samo za redni parlament, ali naj se obenem izvrše tudi volitve za konstituento. Na ministrskem svetu je bila v principu sprejeta osona volilnega reda za redni parlament. Pri volitvah v konstituento bi prišel 1 poslanec na 20.000 prebivalcev, pri volitvah v redni parlament pa 1 poslanec na 40.000 prebivalcev. Vprašanje o ženski volilni pravici še ni rešeno in bo o tem najbrže odločila konstituenta.

Komisija za preiskovanje dogodkov v Prekmurju.

BELGRAD, 5. Radi napada madžarskih čet na naš teritorij v Prekmurju, je odšla posebna komisija v Prekmurje, da konstatira krivdo za ta napad. Komisija je soglasno konstatirala, da so Madžari odgovorni za napad v Prekmurju. — Ker še ni dospel odgovor madžarske vlade glede garancij, da se teki napadi ne bodo nadaljevali in ker se madžarska vlada še ni izjavila o odškodnini in zaščitenju, ki ga nam mora dati, velja še nadalje prepoved naše vlade glede izvoza živeža iz naše kraljevine v Madžarsko. Govori se, da bo madžarska vlada dovoljila zahtevam belgrajske

vlade, ali po sedanjih znakih zavlačevanja je razvidno, da se Madžarjem ne mudi in da pričakujejo nekak prevrat, ki bi bil za nje ugoden.

Nova ustava.

BELGRAD, 5. V seji ministrskega sveta se je sklenilo, da se ima sestaviti ustavotvorni odbor, ki bo izdelal osnovo za novo ustavo naše kraljevine. V tem odboru bodo zastopane vse stranke današnjega parlamenta, poleg tega pa bi vstopili v ta odbor po 2 profesorja javnega prava na vsedržavnih v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, v celem torej 6 profesorjev.

Sprava med Susteršičevci in SLS.

LJUBLJANA, 5. Sobotni »Slovenski Narod« piše: Kakor smo informirani, se je doslej sprava med pristaiš bivešega deželnega glavarja dr. Susteršiča in vodstvom SLS. Pri spravi je igral glavno ulogo kot posredovalec Susteršičev zaupnik dr. Vladimir Pegan. Dotična izjava bi imela v glavnem glasilo SLS iziti že te dni. V zvezi s seženo spravo bi se morala omogočiti dr. Susteršiču povrnitev v domovino. V tem slučaju bi dr. Susteršič pri prihodnjih volitvah v parlament že nastopil kot odločilen kandidat klerikalne stranke. Zdi se nam, da delajo Susteršičevi pristaiši račun brez krmarja, ker pač ne bo v doglednem času jugoslovenske vlade, ki bi dovolila, da bi se smel vrniti v domovino dr. Susteršič, ta zakleti sovrag narodega in državnega edinstva, ki je v stalni zvezi z vsemi našimi sovražniki in ki samo preži na to, kako bi mogel našo državo razbiti in na njenih razvalinah zopet vzpostaviti gospodstvo flabsturburžovcv.

Razkralj Nikita obočel.

BELGRAD, 5. »Politika« javlja: Iz Cap Martina je došla vest, da je bivši gospodar Črne gore resno zbolel in da že nekoliko dni pljuje kri. Italijanska kraljica odide drevi v Cap Martin v posebni misiji. Morala bo prepričati svojega očeta, da se mora z usodo pomiriti.

Uvoz tujega časopisja.

LJUBLJANA, 5. Ministertvo za notranja dela je z odlokom od 4. decembra štev. 5862 dovolilo uvoz tujega časopisja, samo ne iz Ogrske in Bolgarske; za te ostane torej stara prepoved v veljavi.

Vstati v Črnigori.

LJUBLJANA, 6. »Neue Zürcher Zeitung« poroča o nekem »vstankem« glavnaja v Črnigori, ki naj bi imelo federativno tendenco in ki naj ga se udeležujejo tudi Slovenci in Hrvati. Število vstajev, da so množili od dne do dne. V zadnjem času, da se je pridružil Črnogorci 500 Hercegovci, ki bi radi rešili — tako pravi list — tudi svoje lastno avtonomijo od srbskega centralizma. Med vstaji, da se nahajajo Črnogorci, ki so bili prešli v službo k Jugoslovijci, katero pa so zapustili sili zatiranja po Srbiji. — Ni nam treba mnogo ugibati, odkod izvirajo take vesti, ker vsem v čigavem interesu bi bili dogodki, ako bi bilo na njih kaj več resnice nego samo to: kakor je vojska poročila po drugih deželah roparske čete, želozne kladre itd., tako so se poročile razbojniške tolpe tudi v Črnigori. V Črnigori se je počel pojaviti banditstvo ob sovražni »lavaziji«, ko je z njo dospela v deželo beda, večja kot je bila kdaj prej. Nikakor pa nimajo ti roparji kakih političnih namenov, kakor jim jih pripisujejo gotovi krogi, ki bi radi vdelež v njih svojo oporo. Naravnost smešna pa je trditve, da se nahajajo med vstajšci Slovenci in Hrvati.

Srbsko (?) - angleška trgovinska pogodba.

LONDON, 6. Uspeh angleških zastopnikov Dicksona in Clarka s srbsko vlado je bil ta, da se je sklenila trgovinska pogodba, po kateri bodo srbski trgovci mogli nakupovati blago na Angleškem proti plačilu v dinarjih.

Italijani v Belgradu.

BELGRAD, 5. Italijanski brigadni general Gundotti je odpotoval v Belgrad.

BELGRAD, 5. V Belgradu je prišel Giordano, glavni urednik rimske »Epoke«. Temu priložilo se pripisuje poseben pomen v času, ko izraža Italija željo po našem prijateljstvu.

Odlotitev o rešitvi vprašanja.

LJUBLJANA, 5. »Slovenski Narod« poroča iz Pariza: Mirovna konferenca načene iznova reško vprašanje. Kakor vse kaže, bo odločitev mirovne konference na korist Kraljevini SHS. V italijanskih krogih vlada vojska nezvoznost. Ni izključeno, da bi se Reke ne prisodila Jugoslovijci, verjetneje pa je, da se bo v določenem roku lahko potom ljudskega glasovanja, dali se hoče zediniti z Jugoslovijci ali še nadalje ostati svobodna država. Glede italijansko-jugoslovenskih meja se lahko že danes trdi, da bo obveljala ona mejna črta, ki jo predlaga predsednik Wilson. Najbrže bodo ta vprašanja rešena sredi tega meseca. Čim bodo definitivno rešena ta vprašanja, pride na vrsto turški problem, ki tudi zadaja zavezni-

kom velike preglatve. Zlasti kočljivo je vprašanje Carigrada in Dardanel. Dardanele bodo vsekar neutralizirane, glede Carigrada to se ni odločeno, eno pa je gotovo, da Carigrad ne ostane v turških rokah.

Avstrijski glas o jugoslovensko-italijanskem sporazumu.

DUNAJ, 5. Poučena osebnost, ki je se pred kratkim bila v Parizu in ki je imela priložnost, stopiti v stik z vodilnimi pariškimi političnimi krogi, piše, v »Neue Freie Presse« o prihodnjih pogajanjih glede odstranitve nasprotstev med Jugoslovijci in Italijo takole: Stališče Italije napram Jugoslovijci je nastopno: Italija je rada pripravljena doseči prijateljske odnose z Jugoslovijci in prosičiti obstoječe diference, da se doseže sporazum. Italija pa mora vztrajati na svojih narodnih zahtevah v češkem vprašanju. Jasno je, da Italija v gotovih točkah ne more odnehati. Stališče Italije je odvisno od stališča Jugoslovijci. Obstoji prepričanje, da Francija in Anglija podpirata v kolikor je to mogoče, Italijo pri rešitvi jadranskega vprašanja; upati se more, da se bodo sporna vprašanja kmalu rešila. Novi italijanski minister za zunanje posle Scialoja je o zahtevah v jadranskem vprašanju izjavil naslednje: bivši zunanji minister Tittoni je od Zedinjenih držav zahteval kot minimum pelotok Istro z zelo ozkim pasom pri Voloskem, ki omogoča stik s takozvanim reškim »corpus separatum«. Italija je nadalje zahtevala Hvar, Vis in Pelagaji, kateri zahtevi se je ugodilo. Dalje je Italija zahtevala Lastovo ter samostojnost Zadra pod zaščito zveze narodov, toda z zunanjim zastopstvom Italije, mandat nad Albanijo, suverenost nad Valono, razne vojske in gospodarske pravice ter nevtiralizacijo vse dalmatinske obali. Ameriški državni tajnik Lansing je od odklonil Tittonijev predlog. Odklonil je zahtevo po pasu v Istri, ki bi omogočil stik z reškim »corpus separatum« ter tudi željo po posesti Lastova. Namesto nevtiralizacije dalmatinske obali, je državni tajnik Lansing zahteval demilitarizacijo morja in otokov od Gruža, Sibenika in Kotera. Po tem protipredlogu bi bile vojne luke v Adriji ter tudi manj važne trgovske luke v posesti Jugoslovije. Italija pa bi bila brez resnega poročstva za varnost svoje vzhodne obali. Zastopniki Amerike, Anglije in Francije so medtem italijanskemu odposlanstvu v Parizu izročili spomenico o jadranskem vprašanju, ki sta jo Clemenceau in Lloyd George označila kot izhodnice za nadaljna pogajanja. Zunanji minister Scialoja je v svojem govoru naznanil, da se bodo pričela resna pogajanja. Zdi se, da podpirata Francija in Anglija želje Italije v jadranskem vprašanju in da bo na tej podlagi prišlo do nove trzezeve, v kateri bi se Italija zavezala skupno z Anglijo podpirati Francijo v bojni proti morebitnemu neupravičenemu napadu od strani Nemčije.

Iz češkoslovaške.

Češka narodna skupščina.

PRAGA, 5. Narodna skupščina se sestane 7. januarja. Kakor piše »Prager Tagblatt«, bo za sedanje končano 27. januarja ter se bodo nove volitve pospešile, ker se radi Madžarjev volitve na Slovaškem ne smejo vršiti pozneje.

Slovaški izjavljali.

BUDIMPEŠTA, 5. Takozvana slovaška ljudska stranka, katere predsednik je utekel na Madžarsko in ki biva sedaj v Budimpešti, je izdala manifest na slovaški narod, v katerem protestira proti odcipitvi slovaških pokrajin od Madžarske in proti pridružitvi k češkoslovaški. Manifest se zaključuje z besedami: »Proč s Čehi iz Slovaške! Zrušimo se zopet z Madžarsko, kjer vlada pravico, kjer so zagnani tudi pravice slovaškega naroda.«

Dr. Kramář proti Nemcem.

PRAGA, 5. V »Narodnih Listih« piše Kramář proti približanju češkoslovaške k Berlinu in Dunaju in uverja Francijo, da je mogočna Rusija najboljša varstvo zoper nemško revanšo. Zato je približanje češkoslovaške k Rusiji potrebno. List priporoča zvezo z evropskimi malimi državami za varstvo proti germanski ekspanziji.

Iz češkega časništva.

PRAGA, 5. Zadnji dan leta so izšle zadnji »Pražske Noviny«, ki so bile ustanovljene koncem šestnajstega stoletja. Namesto njih je začela izhajati »Českoslovaška republika«. Dosedanja priloga uradnega lista je postala samostojna.

IZ RUSIJE.

Premirje med Rusijo in Estonsko.

PARIZ, 6. Brzojavka, prispela iz Revala, javlja, da je bilo 3. t. m. sklenjeno premirje med Estonci

in ruskimi boljševiki. Premirje 60 trajalo osem dni in se lahko odpove s 24urnim prednaznanilom. Določeno je, da ostanejo čete v svojih sedanjih postojankah in da se določi med njimi nevtralna zona. Konferenca mirovnih odposlancev se je začela 4. januarja v Jurjevu in ne v Helsinkforsu. Zastopane so Finska, Estonška, Poljska, Litva in Letiška z ene, a Rusija z druge strani. Konferenca se udeležujejo tudi angleški zastopniki, toda samo kot gostje. Anglija je namreč že izjavila, da prepušča Estonski popolnoma preste roke v pogajanjih z boljševiki. V slučaju pa, da boljševiki vkljub sklepu ne napadejo, ji je zagotovila svojo pomoč. Zdi se, da bodo boljševiki sprejeli estonske zahteve, namreč priznanje popolne svobode in neodvisnosti Estonske kot ločene države in začrtanje meje 10 km od Narve in po sredi jezera Peipsa. Zdi se tudi, da bodo Estonci zahtevali dejavno razorožitev rdečih čet na estonski meji.

Avtonomija alandskih otokov.

RIM, 6. (S.) Finsko poslanstvo sporoča: Komisija za določitev avtonomije alandskih otokov je dokončala svoje delo. Komisija je pripravila zakonski načrt, s katerim se dovoljuje tretji pokrajinski narodni zastopništvo, izvoljeno od prebivalstva otokov in glavni svet s obširno zakonodajno pravico. Zakone, odobrene od glavnega sveta, ki bi bili v zvezi z interesi finske republike, bo moral potrditi predsednik republike. Uradni jezik bo švedski, ki je jezik večine prebivalstva na alandskih otokih. To prebivalstvo ne bo obvezano v vojaško službo, toda opravljalo bo varnostno službo ob obalah. Ta zakon se ne bo mogel izpremeniti brez dovoljenja alandskega prebivalstva. Vlada bo v kratkem preučila ta načrt. Javno mnenje na Finskem je nasprotno ločitvi alandskih otokov od Finske, posebno nesocijalistične stranke. Socialisti so sprejeli vkljub pritisku švedskih socialstov na svojem kongresu dne 14. decembra resolucijo v kateri se naglašja, da bi bila odcipitev teh otokov od Finske proti interesom te dežele; prebivalstvu alandskih otokov pa se mora doveliti največja avtonomija.

Denžkin proti sklicanju konstituenta.

PRAGA, 5. Češki list »Česko Slovo« piše o sprejemu češkoslovaškega ministra Kramarja s strani generala Denjškina in pravi, da ni bil Kramarj najboljšo sprejet. Ruski realciomarji general se ni karal navdušenega za Kramarjevo narče. Denjška je izjavil naravnost, da je proti sklicanju ruske konstituenta in da bi bilo po njegovem mnenju priznanje enakih pravic vsem ruskim državljanom brez razlike narodnosti in vere zelo škodljivo ruskim interesom.

Ugotoviti se mora — pravi list — da rastejo za okrepitev Denjškinega položaja tudi vplivi skrajne desnice. Kadetski program, za katerega se je Denjškine še pred nekoliko meseci navduševal, je danes popolnoma opuščeno.

Japonci proti boljševikom.

BEROLIN, 6. Po brzojavki lista »Vossische Zeitung« iz Zeneve, javlja »Chicago Tribune«, da je vsa vzhodna Sibirija v požaru. Japonci se bojujejo z boljševiki ob Bajkalskem jezeru in ne pustijo boljševikov prodirati preko te črte.

Boljševiško prodiranje. — Denžkinov in Kolčakov unik.

LONDON, 5. Kakor je razvidno iz zadnjih vesti se general Denjškine še vedno umika na celi črti. Njegove čete bodo kanalu ogrožene tudi odzadej, kajti boljševiki nameravajo prodreti proti Azovskemu morju in napesti Denjškina odzadej. Boljševiške čete se nahajajo sedaj kmalok 80 km pred togaruško luko. Tudi Kolčakova armada je v razsulu. Boljševiške čete prodirajo v Sibiriji proti vzhodu in jugu, proti kolčakim mejam. »Times« piše, da je tudi v notranjosti Sibirije grozna zmešanja; razno vojske in civilne oblasti so sploh brez vsakega medsebojnega stika. V Irkutsku, novemu vladnem sedežu, vzdržuje Kolčak komaj svoj ugled.

Vedel boljševiškega prodiranja so tudi angleški interesi direktno ogroženi. Minister Winston Churchill je naglašal nevarnost boljševiškega prodiranja proti Indiji in skrajnemu vzhodu. Ta izjava ministra Winstona Churchila je dala tudi »Times« povod, da naglašja neoprostljivo napako zaveznikov, da so se postavili napram boljševikom na tako negativno podlago.

Iz Poljske.

Carinske pristojbine na Poljskem.

VARSAVA, 5. Z 10. januarja stopijo v veljavo enotne carinske pristojbine za celo Poljsko. Prosti carine bodo 3 mesece uvozi vseh predmetov, ki jih nima država doma; življenske potrebščine, navadne tkanine, čevlji, papir, poljedelski stroji in drugo orodje. Lahko se tudi prositi za prost uvoz predmetov za tovarne, strojev, ki se ne izdelujejo doma, električnih strojev, lokomotiv in nekaterih vrst vagonov, avtomobilov, kamionov itd.

Diplomatski odnosi med Romunijo in Bolgarijo.

SOFIJA, 5. Med Bolgarijo in Romunsko so vzpostavljene diplomatski odnosi. Novi romunski poslanec Georges Jonecu je že prispel na svoje mesto ter prevzel vse akte bivšega romunkega poslanstva v Sofiji, ki so bili shranjeni v španskem poslanstvu, katero je doslej zastopalo interese romunskih podaničkov v Bolgariji.

Mirovna konferenca.

Plebiscit v nemških ozemljih.

PARIZ, 5. Nemški zastopniki na mirovni konferenci so zahtevali, naj se ozemlje, kjer se bo vršilo ljudsko glasovanje, podredi nemškemu pravosuđu. Ker pa to ne bi bilo v skladu z lojalno izvedbo ljudskega glasovanja.

je vrhovni svet odločil, da bo za medzaveznike uprave diplomatsko in konzularno zaščito prebivalcev ozemlja, kjer se bo glasovalo, prevzela ona zavezniška država, čije zastopniki bodo na tem ozemlju.

Grška zahteva zase upravo Carigrada.

DUNAJ, 5. »Neuer Tag« poroča iz Pariza: Venizelos zahteva na mirovni konferenci za Grčijo upravni mandat v Carigradu.

Viljem se podvrže sodišču alirancev.

DUNAJ, 6. Iz Bazileje se poroča, da je cesar Viljem končno sklenil se podvreči sodišču alirancev. Stavil je pa gotove pogoje, med drugimi tudi ta, da sam izbira sedež sodišča in dan pričeka procesa. Dalje si pridruže pravico, da si sme izvoliti nemške zaupnike. Ako zavezniški sprejmejo te pogoje se razprava ne prične pred pretekem šestimi meseci.

Iz Francije.

Volitve za novega predsednika.

PARIZ, 6. (S.) »Echo de Paris« piše, da bo ministrski svet bržkone določil, da se skličeeta zbornica in senat v narodno skupščino dne 17. t. m. v svrhu izvolitve predsednika republike.

Iz Amerike.

Za razširjenje ameriške trgovine.

NEW YORK, 5. Iz Washingtona javljajo, da je zahteval trgovinski minister Alexander v seji bilalnega odbora, naj se ukrenjejo potrebni ukropi za odhod ameriških trgovcev na skrajni vzhod, v Turčijo, Jugoslovijo, Češkoslovaško, Grčijo in Indijo v svrhu razširjenja ameriške trgovine po teh deželah. Razun tega je zahteval, naj se razširi delodolg državnega urada za trgovino z inozemstvom.

Boljševiški »kongres« v Ameriki.

LONDON, 5. »Times« poroča iz New Yorka: Vlada je nastopila zelo energično proti boljševiškim ustruženjem. V glavnih mestih je bilo aretiranih kakih 416 članov boljševiških združenj. Aretacije se nadaljujejo; smatra se, da doseže število aretirancev kmalu 5000. Med aretiranimi boljševiki je veliko tujcev, ki so bili takoj izgnani Ameriški državljani, ki so bili aretirani, se povržejo preskavi kot zarotniki proti državni varnosti.

Minister Palmer je izjavil, da se vlada odločila na rešitev države od uporikov proti sedanemu socialnemu redu in da jih pošlje v njihovo domovino, če niso Amerikanci. Vse priprave za aretacijo so se izvršile tako hitro, da je javnost izvedela za dogodek šele iz listov. 80% aretirancev je izjavilo, da pripada komunistični stranki.

V prostorih newyorškega »Novega Mira«, ki ga je prej uredeval Trocki, so zaplenili veliko spisov in brošur, toda aretirano osebo so zopet izpustili v svobodo zaradi pomanjkanja tehniških dokazov.

Iz Italije.

Italijanske podpore civilnim in vojaškim vpo-kojencem v Dalmaciji.

RIM, 6. (S.) Ministrsko predsedništvo je na podlagi poročila o zelo žalostnih gospodarskih razmerah, ki jih je povzročilo uničenje kronске vrednosti v Dalmaciji, dovolilo, da se izplačujejo civilnim in vojaškim vpo-kojencem, njihovim vdovam in sirotam na tem ozemlju njihove pokojnine in italijanskem denarju po menjalnem ključu 40—80%, upoštevajoč pogoševanja vredne slučaje.

Poezija in proza.

Pred nekoliko dnevi je javil rimski »Messaggero«, da je izginil z Reke neki stotnik, D'Annunzijevo blagajnik, ki je odnesel seboj čezno svetlico, milijon lir, ki so bile namenjene za plačilo D'Annunzijeve četam.

»Idea Nazionale«, katere simpatije za D'Annunzija in njegove arditse so znane, pričbuje to vest nekoliko drugače, kot popravek, kar pa ne izpremenja nič na zanimivem dejstvu, ki dovolj karakterizira idealne namene višjih slojev (tiček je bil stotnik in gotovo tudi zapnik) med D'Annunzijevo družbo. Resnica je take — pravi »Idea Nazionale«: »Nekoliko pred enim mesecem je izginil z Reke neki stotnik, ki je bil pridružen reškemu poveljstvu kot blagajnik uprave. Po njegovem odhodu se je dogajalo, da nekaka iz blagajne, ki mu je bila poverjena, okoli tristoisoč lir.«

Proti separatizmu in opoziciji nebluge volje.

V zdravih prejetih razmerah imajo opezoča isto-tolika važna funkcija, kakor vlada. Vlada daje smeri, opozicija povzroča. Obe imate pred seboj skupni narodni, oziroma državni interes. V nezdravih in neurjenih razmerah se more pa dogoditi, da opozicija ne napada vlade ne radi državnih, ne narodnih interesov, ne radi stvari same, ampak radi strankarskih interesov in radi pohlepa po moči in oblasti.

Nobena stvar ni tako koristna in potrebna kakor je kritika javnosti, stroga in neomajna. Kajti, če s tem, da kažemo na zlo, moremo vrgniti lut in zavest o dobrem; ker le s tem, da razkrivamo, ker je slabega, more postati to odpravno. A to je prvi pogoj da se zlo popravi, ali zamenja z boljšim. Duh resnice je prinesel koristno človestvu — kolikor jih je prinesel — samo zato, ker je neustrašno kazal s prstom na kužne rane vse do-tleč dokler ni pršil človečanstva, da si ne zapira oči pred njimi, da si ne maši nosu, marveč, da jih boči.

Ali, samo dotle, dokler ostaja v meji resnice, dobro odmerjene in pošteno presojene resnice — more kritika zares koristiti; samo dotle, dokler se kritika izreka v najboljši veri, da najde kaj boljšega, da popravi in ublaži, samo dotle, dokler imajo dobro namene; more kritika donesati pozitivno korist! Ako prestopa to mejo, ako jo volijo druge in ne dobre namere, postaja razdirajoča, nečestna, slaba v naravnem zmislu besede. Taka kritika je

PODLISTEK

Za staro pravdo.

A'gust Senoa: Seljaška buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

»Vi ste prebrali od kmetov za kapitelj desetino, porabili jo, a sedaj jo morajo sirote plačati v drugo.«

»Sem, ker so moji sužnji.«

»Vi ste si prisvojili s silo od kmetov vse mlino na Krapini in kratite kralju vsak dohodek.«

»Sem.«

»Vi gonite kmete v gručah od hiše in zemlje, jim odvzimate vinograde, polja, živino, kakor da je to vaše. Kar je boljše, pridržujete zase, a, kar je slabše, dajete svojim popačenim slugam, posebno pa kastelanu Ivanu Loliću. Mari niste do srače oplenili Mata Beličina izpod Susuda, da hodi siromak z be-rasko palico od sela do sela. Mari niste ugrabili vsa imetja do zadnje srve kmetom: Mojčević, Mati Majdiću, Ivanu Čačkoviću iz

Brdovca, Petru Bederliču in Martinu Filipiču iz Pušca, da se brez strehe in zaveja, gladni, bos, bedni potikajo po svetu?«

»Sem,« je vzkliknil Ferko, sko

hajpristojna oblika vsake razdralne akcije. Vsi...

Tako kritike, razvedalne v polnem zmislu te...

V želji, da bi se kompromitirala stranka, ki je...

Ce pa se zagledate nekoliko globlje v vsebino...

Kritika je potrebna. Ali pri tem je treba imeti...

Usem našim združbam v okupiranem ozemlju!

V svrhu zaščite interesov naših združb pri iz...

1. Pri katerih zavodih onstran premirne črte so...

2. Ali je bila napravljena prošnja za izmenjavo...

3. Ali je bila prošnja ugodno rešena ali ne?...

4. Ali je bila premenjava izvršena?...

Domače vesti.

PRAVOSLAVNI BRACI! - Sretan Božič!

K učiteljski stavki v Istri. V nedeljo, 4. t. m.,...

2. Ali je bila napravljena prošnja za izmenjavo...

3. Ali je bila prošnja ugodno rešena ali ne?...

4. Ali je bila premenjava izvršena?...

Nova železniška zveza med Bakarom, Belgradom...

Državno blago in obnova. Tržaški magistrat...

Ginthonema žena prišla pod voz. Včeraj ob 8...

Dva berača sta včeraj beračila ves dan po...

Obledela nova, za vitekega gospoda, se prodaja...

ABSOLVENT trgovske šole išče službo kot kore...

OBLEKA nova, za vitekega gospoda, se prodaja...

STROKOVNJAK pripravilja k sprejemu in odpu...

ISČE se učitelj za nabeiro. Naslov pove ins. odd.

POSTREZNIČO išče majhna družina (3 osebe), od...

KUPUJEM VRECE in cunje. Babič, ul. Molin...

STROKOVNJAK pripravilja k sprejemu in odpu...

izkaznice, katere se odpošljejo na stanovanje. A...

Trgovska reklama. Se li še spominjate lista, ki...

Glavna seja za veliki Ciril-Metodov ples se vrši...

Varljetejni večer s plesom. 31. t. m. točno ob...

Izgubila se je v openskem tramvaju listnica z...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

Vlomilec Micheluzzi - zbehal iz zapora. Miche...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

Vlomilec Micheluzzi - zbehal iz zapora. Miche...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

Vlomilec Micheluzzi - zbehal iz zapora. Miche...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

Vlomilec Micheluzzi - zbehal iz zapora. Miche...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

Vlomilec Micheluzzi - zbehal iz zapora. Miche...

1. februaria bo posvetovanje o združenju vseh...

Mestna zastavljavnica. Danes predpolodne se...

Predavanje dr. G. Ravasinija. »Unione operaia...»

nadstropje, od vrat do vrat in trkala in prošila in...

Noč ima svojo moč... To žalostno resnico je...

Dva vojaka. Včeraj zjutraj je bežal po ulici M. D'Azeglio...

Požar na parniku. Na parniku »Belenie«, ki je...

Požar v dimniku. V dimniku stanovanja Franca...

Hotela se je zastrupil. Alojzija Mislec, stara 20...

PRODA se radi selitve angleška, velika kupa, skoraj...

BHK švicarsko pasuje je na prodaj v Trebbah št. 50.

ODDA se meblirana soba. Campo S. Giacomo št. 5. IV., vr. 13.

ISČE se vdova brez otrok ali bolj priletna gospodična...

ISČEM poštenega trgovca ali trgovko kot družabnika...

TRTOREJCI! Cepilneke raznih vrst se dobe pri...

ZABICE, angleške ključavnice, ključ, plic, žaglice, vijaki...

SAMO F. PERTOT, urar, ul. S. Francesco 15. II. Kupuje...

KROJACNICA Avgust Štular ul. S. Francesco d'Assisi...

ABSOLVENT trgovske šole išče službo kot kore...

OBLEKA nova, za vitekega gospoda, se prodaja...

STROKOVNJAK pripravilja k sprejemu in odpu...

ISČE se učitelj za nabeiro. Naslov pove ins. odd.

POSTREZNIČO išče majhna družina (3 osebe), od...

KUPUJEM VRECE in cunje. Babič, ul. Molin...

STROKOVNJAK pripravilja k sprejemu in odpu...

ISČE se učitelj za nabeiro. Naslov pove ins. odd.

POSTREZNIČO išče majhna družina (3 osebe), od...

KUPUJEM VRECE in cunje. Babič, ul. Molin...

STROKOVNJAK pripravilja k sprejemu in odpu...

ISČE se učitelj za nabeiro. Naslov pove ins. odd.

POSTREZNIČO išče majhna družina (3 osebe), od...

Dr. Joane Slavu Stabni zdravnik Anica Slavu roj. Paternost poročena. Sibinj 31. decembra Senožeče

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ prej dr. BODO Zehozdravnik dr. E. CLONFERO - in - dentist STANKO PERNAVEC Trst, trg Golodol št. 11, II. nadst. sprejemata od 9-12 in od 15-19

ZOBOZDRAVNIŠKI KABINET VILJEM TUSCHER v ul. 30. oktobra (prej Caserma) št. 13 ostane zaprt do 24. januarja. Razpisuje se služba ORGANISTA

IVAN GODINA pesnik v 60. letu svoje starosti, po kratki in mučni bolezni, 5. t. m., mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil danes, 7. t. m., ob 14, iz hiše žalosti Vrdele-Scoglietto št. 333. VRDELA, 7. januarja 1920. Žalujoče družine Godina-Micheluzzi-Cernjava.

„Pogrebno društvo“ na Vrdeci naznanja svojim članom, da je njen nad 30letni odbornik ozir. tajnik IVAN GODINA po kratki in mučni bolezni, 5. t. m., mirno v Gospodu zaspal. VRDELA, 7. januarja 1920.

Srebrn denar in zlato kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Lovrek Mator, zlatar, ul. Udine, (Belvedera) 26

G. PINO, zlatarnica-urarnica Trst, Corso Štev. 15 Kupujem srebrne krene in gočinarje po najvišjih cenah.

Kupim AUTO malo rabljen, najrajši znamko »Saurer«, stonski ali stonski. - Ponudbe na inser. oddetek Edinosti pod št. 3025.

ZALOGA UR IN ZLATARNE na veliko izbero se vdoli A. POVH v Trstu FRG GARIBALDI (BARRIERA) 3

Poziv na Čehoslovake Poštna zveza z čehoslovaško republiko je zasigurana. Radi tega pozivljamo vse pripadnike republike čehoslovaške, ki stanujejo stalno v okrožju tukajšnjega konzulata, naj si preskrbe pri občini, v kateri imajo domovinsko pravico, novo domovinsko listino. Opozarjamo, da se domovinske listine izdane pred letom 1913, od 1. marca t.l. naprej ne bodo priznavale za veljavne. TRST, 3. januarja 1920. Konzulat Čehoslovaške republike v Trstu.

JADRANSKA BANKA Dela glav. K 30,000,000, Rezerva K 8,500,000 Central: TRST Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9